

Г-7

**ФУНКЦИОНАЛНАТА ПРОЦЕНА НА ПРАКСИЧКАТА
ОРГАНИЗИРАНост НА ОРОФАЦИЈАЛНАТА МУСКУЛАТУРА
ОСНОВА НА ВОКАЛНАТА РЕХАБИЛИТАЦИЈА КАЈ
ЛАРИНГЕКТОМИРАНИТЕ ЛИЦА**

**Чекаловски С., Николовски Н., Мицевски Г., Камшикоски И.,
Пејковска А., Сапунџија С.**

Универзитетска Клиника за уво, нос и грло – Скопје, Р Македонија

Анстракт

Цел: Функционалната проценка на орофацијалната мускулатура ни овозможува увид во нарушувањата на праксичката организираност во смисла на акутна и трајна дисфункција на орофацијалната мускулатура кај ларингектомираните лица, како последица на акутни и трајни последици од хируршкото и онколошко лекување и нивните манифестации. Цел на ова истражување е да го прикаже нашето искуство со функционалната проценка на праксичката организираност на орофацијалната мускулатура во гласно говорната рехабилитација кај ларингектомираните лица.

Методи: Со ова истражување беа опфатени 144 испитаници од двата пола, поделени во две групи: 72 (50%) ларингектомирани испитаници со усвоен аларингијален говор, поделени во 3 подгрупи во зависност од говорот со кој се користат во секојдневната комуникација; и 72 (50%) фонохирушки и фонopedски лекувани испитаници во контролната група. За собирање податоци се користени ТОП, ТИФОМ и МАМС-тест за проценка на состојбата на праксичката организираност на орофацијалната мускулатура, кои беа преведени на македонски јазик и приспособени за потребите на ова истражување.

Резултати: Ларингектомираните лица со аларингијален гласен говор на параметрите од сите тестови и суптестови кои се користеа во истражувањето, покажаа значително полоши резултати од фонохирушките лекуваните испитаници со ларингијален говор во однос на функционалната состојба на праксичката организираност на орофацијалната мускулатура. Иако А - испитаниците и во текот на гласноговорната рехабилитација и потоа користат миофункционални вежби што се од непроценливо значење во гласноговорната рехабилитација.

Заклучок: Функционалната проценка на праксичката организираност на орофацијалната мускулатура е основа на гласноговорната рехабилитација кај ларингектомираните лица поради мутилирачкиот карактер на хируршката интервенција и инвазивноста на ХРТ кои оставаат трајни последици на праксичката организираност на орофацијалната мускулатура, независно од

полот и возраста. Исто така ни овозможува подобра прогноза и планирање на фонопедската терапија и третман.

Клучни зборови: *функционална процена, орофацијална праксија, ларингектомирани лица, вокална рехабилитација.*

**THE FUNCTIONAL ASSESSMENT OF THE PRAXICAL
ORGANIZATION OF THE OROFACIAL MUSCULATURE THE
BASIS OF VOCAL REHABILITATION IN LARYNGECTOMIZED
PERSONS**

**Chekalovski S., Nikolovski N., Micevski G., Kamshikoski I.,
Pejkovska A., Sapundjija S.**

*Department for Ear, Nose and Throat, Clinic hospital- Skopje, Republic of
North Macedonia*

Abstract

Objective: The functional assessment of the orofacial musculature allows us insight into the disorders of praxical organization in terms of acute and permanent dysfunction of the orofacial musculature in laryngectomized persons, as a result of acute and permanent consequences of surgical and oncological treatment and their manifestations. The purpose of this research is to present our experience with the functional assessment of the praxical organization of the orofacial musculature in vocal rehabilitation in laryngectomized persons.

Methods: This research included 144 subjects of both sexes, divided into two groups: 72 (50%) laryngectomized subjects with adopted alaryngeal speech, divided into 3 subgroups depending on the speech they use in everyday communication, and 72 (50%) phono surgically and phono pedically treated subjects in the control group. To collect data, TOP, TIFOM and MAMS tests were used to assess the state of praxical organization of the orofacial musculature, which were translated into the Macedonian language and adapted for the needs of this research.

Results: Laryngectomized persons with alaryngeal speech, on the parameters of all tests and subtests used in the research, showed significantly worse results than the phono surgically treated subjects with laryngeal speech regarding the functional state of the praxical organization of the orofacial musculature. Even though A - respondents use myofunctional exercises during vocal rehabilitation and after wards, which are invaluable in vocal rehabilitation.

Conclusion: The functional assessment of the praxical organization of the orofacial musculature is the basis of vocal rehabilitation in laryngectomized persons due to the mutilating nature of the surgical intervention and the invasiveness of HRT that leave lasting consequences on the praxical organization of the orofacial musculature, It also allows us a better prognosis and planning of phonopedic therapy and treatment.

Key words: *functional assessment, orofacial praxia, laryngectomized persons, vocal rehabilitation.*

Литература:

1. Ćordić, A., Bojanin, S., & Vojnović, M. (1992). Opšta defektološka dijagnostika. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
2. Костадинова, Л., & Крстевска, В. (2017). Radiotherapy in advanced laryngeal cancer. 4. Конгрес на здружение на лекари по оториноларингологија на Р. Македонија со меѓународно учество, Охрид, 1.-4. Јуни 2017. Списание на македонско лекарско друштво, 95 (supplement), 39-40.
3. Ќаев, В. (1985). Евалуација на функционалните резултати постигнати со парцијални, субтотални и тотални реконструктивни ларингектомии. Докторска дисертација. Медицински факултет. Универзитет во Скопје.
4. Николовски, Н. (2008). Клиничка апликација на СТ и MRI во предоперативната евалуација на ларинго-фарингиалниот карцином. Докторска дисертација. Скопје: Медицински факултет.
5. Prgomet, D. (2013). Kirurško liječenje tumora grkljana. Nastavni materijal za studente logopedije: kolegij Fonijatrija (2.godina pred diplomskog studija logopedije). Edukacisko-rehabilitaciski fakultet. Sveučilište u Zagrebu.
6. Ќаев, В. (1985). Евалуација на функционалните резултати постигнати со парцијални, субтотални и тотални реконструктивни ларингектомии. Докторска дисертација. Медицински факултет. Универзитет во Скопје.
7. Николовски, Н. (2008). Клиничка апликација на СТ и MRI во предоперативната евалуација на ларинго-фарингиалниот карцином. Докторска дисертација. Скопје: Медицински факултет.
8. Prgomet, D. (2013). Kirurško liječenje tumora grkljana. Nastavni materijal za studente logopedije: kolegij Fonijatrija (2.godina pred diplomskog studija logopedije). Edukacisko-rehabilitaciski fakultet. Sveučilište u Zagrebu.

ФУНКЦИОНАЛНАТА ПРОЦЕНА НА ПРАКСИЧКАТА ОРГАНИЗИРАНОСТ НА ОРОФАЦИЈАЛНАТА МУСКУЛАТУРА ОСНОВА НА ВОКАЛНАТА РЕХАБИЛИТАЦИЈА КАЈ ЛАРИНГЕКТОМИРАНИТЕ ЛИЦА



Чекаловски, С., Николовски, П., Митевски, Г., Камчиновски, И., Николовска, С., Пејковска, А., Сатунија, С.

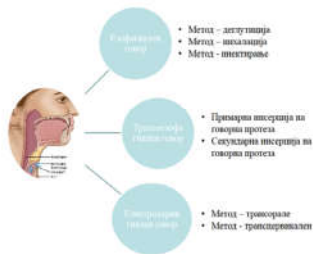
Универзитетска Клиника за уво, нос и градо – Скопје, Р.Македонија



ВОВЕД



Функционалната процена на орофацијалната мускулатура ни овозможува увид во вклученоста на праксишката организационност во процесот на актот и тројна дисфункција на орофацијалната мускулатура кај ларингектомираните лица, како последица на повреда на одредени криволинијени нерв кои имаат контролна функција (V, VII, IX, XII) при орофацијалната трансфера.



Цел на ова истражување е да го прикаже нашето искуство со функционалната процена на праксишката организационност на орофацијалната мускулатура во гласово/речева рехабилитација кај ларингектомираните лица.

Методологија

Критериуми за избор

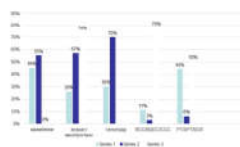
Ларингектомирано лице	Функционално лекување
No 72	72
K1 C12.0, C13.0 или C32.0 + ПП	337.0 + редицална МЛ
K2 Редицално општествено лекување	Не е редицално општествено лекување
K3 Успешно гласово/речева рехабилитација	Успешно гласово/речева рехабилитација
K4 Без невролошка невромурационална контрола на гласови статус	Без невролошка невромурационална контрола на гласови статус
K5 Без статистички значајно општествено на слух 20dB-55dB	Без статистички значајно општествено на слух 20dB-55dB
K6 Полностарети, од два пола, различна возраст, писмени и образовани	Полностарети, од два пола, различна возраст, писмени и образовани

Истражувачки инструменти

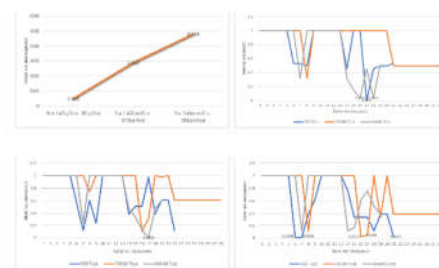
Тестови за функционална процена (попечна верзија)	<ul style="list-style-type: none"> • ГОП • ГИНОМ • МАМС
Скали за процена на квалитетот на ларингектомиран гласови гласови	<ul style="list-style-type: none"> • Претрети на квалитетот на емоционалниот гласови • Претрети на квалитетот на трансларингектомиран гласови
Приталити	<ul style="list-style-type: none"> • Соматосензитивен приталити • Невропсихолошки приталити

РЕЗУЛТАТИ

Дескриптивна статистика



Верификација на претрети



- Резултатите од основните статистички параметри на сите применети тестови во претретиците укажуваат на поголема успешност на претретиците кај ларингектомираните лица со ларингектомирана функција, што значи дека постои статистичка значајна разлика во мултидисциплинарните резултати помеѓу ларингектомираните лица со ларингектомирана функција (група А) и функционалната претретиците лица со ларингектомирана функција (група В), со што на значајност <math><0.05</math> (со што на доверба од 95%), во не постои статистичка значајна разлика со што на значајност <math><0.05</math> (со што на доверба од 95%) во резултатите од тестовите помеѓу А испитаниците во однос на пол, возраст и видот на ларингектомиран гласови со кој се користат во социјалната комуникација.
- Со дополнителна анализа со уреден и дава не постои статистичка значајна разлика кај резултатите помеѓу А-испитаниците и В-испитаниците (со што на доверба од 95%), во однос на видот на тестот со кој се користат.

Заклучок

- Передна брзина и доказително вклучање на ларингектомираните лица во своето социјално општествено, потребно е да се спроведува истражување и општествено интердисциплинарно функционална рехабилитација.
- Функционалната процена е основна за вработата на индивидуални мултидисциплинарни лекувања, отколку е основна на функционалната мултидисциплинарен рехабилитација кај ларингектомираните лица и континуитивно гласово/речева рехабилитација која се спроведува кај функционална претретиците лица.
- Ларингектомираните лица со АГ на параметрите од сите тестови и резултатите покажа значително поголеми резултати од функционална лекување испитаници со ЛГ. Иако А-испитаниците и во текот на гласово/речева рехабилитација и негова користат мултидисциплинарни лекувања кои се работат по параметрите на функционалната процена и се од непропорционално значење во ГП: сепак мултидисциплинарно лекување на мултидисциплинарно интервенција и вклученоста во ХРТ останат групи последица на праксишката организационност на ОФМ, независно од полот, возраста и видот на ларингектомиран гласови со кој се користат во социјалната комуникација.

Литература

- Čorbić, A., Bojanić, S., & Vojnović, M. (1992). Opišta defektološka dijagnostika. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Босилкасов, Л., Ѓеѓевова, В. (2017). Radiotherapy in advanced laryngeal cancer. 4. Конференц на здружение на лекари по оториноларингологија на Р.Македонија со меѓународно учество, Опшца, 1-4. Јуни 2017. Сопствен на мезодисциплинарно здружение, 95 (supplement), 39-40.
- Кам, В. (1985). Евалуација на функционалните резултати постигнати со ларингектомирана сублација и третирање реконструктивна ларингектомија. Докторска дисертација. Медицински факултет, Универзитет во Скопје.
- Николовска, Н. (2009). Клиничка евалуација на СТ и МРГ во предоперативната евалуација на ларингектомираните карциноми. Докторска дисертација. Скопје: Медицински факултет.
- Prizmić, D. (2015). Kliničko ispitivanje funkcije govornog materijala za studijete logopedije. Kolegij Fonetika (2 godina pred diplomsko studij logopedije). Etničko-ehololingvistički fakultet, Sveučilište u Zagrebu.